

Kratkoročni izvori financiranja

Petravić, Ema

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:539236>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-12**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

EMA PETRAVIĆ
KRATKOROČNI IZVORI FINANCIRANJA
STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2020. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij Poslovanje i upravljanje

Usmjerenje Poslovna ekonomija i financije

STRUČNI ZAVRŠNI RAD
KRATKOROČNI IZVORI FINANCIRANJA

Mentor:

dr.sc. Dragoljub Amidžić

Naziv kolegija:

OSNOVE FINANCIJA

Studentica:

Ema Petravić

JMBAG studentice:

0234046920

SADRŽAJ:

SAŽETAK.....	3
ABSTRACT	3
1 UVOD.....	4
2 USTROJ FINACIJSKE FUNKCIJE U PODUZEĆU	5
3 MENADŽMENT RADNOG KAPITALA	7
4 PERMANENTNO I PRIVREMENO ULAGANJE U RADNI KAPITAL (KRATKOTRAJNU IMOVINU).....	9
5 KRATKOROČNO FINANCIRANJE	11
6 TRŽIŠTE KRATKOROČNIH KREDITA	13
7 KRATKOROČNI IZVORI FINANCIRANJA	14
7.1 Vremenska razgraničenja	14
7.2 Trgovački krediti	15
7.3 Osigurani kratkoročni krediti	15
7.4 Neosigurani kratkoročni krediti.....	16
7.5 Komercijalne banke.....	17
7.6 Financijske kompanije.....	17
7.7 Faktoring	18
7.8 Komitenti.....	18
7.9 Kuće komercijalnih papira	18
7.10 Privatne kreditne kompanije.....	18
7.11 Vladine agencije	18
7.12 Ostali izvori	19
8 KRATKOTRAJNA IMOVINA	20
8.1 Spontano financiranje.....	20
8.2 Osigurano i neosigurano financiranje.....	20
8.3 Emisija komercijalnih zapisa.....	20
9 INSTRUMENTI KRATKOROČNOG FINANCIRANJA	22
9.1 Dokazi dugovanja.....	22
9.2 Dokumenti osiguranja povrata kredita	23
10 PREDNOSTI KRATKOROČNOG FINANCIRANJA.....	24

10.1	Lakše odobravanje kredita.....	24
10.2	Cijena kapitala.....	24
10.3	Fleksibilnost	25
11	NEDOSTACI KRATKOROČNOG FINANCIRANJA	26
11.1	Učestalost dospijeca obveza.....	26
11.2	Promjenjivost cijene kapitala	26
11.3	Optimalno financiranje.....	26
12	ZAKLJUČAK	28
13	IZJAVA.....	29
14	POPIS LITERATURE	30
14.1	Knjige i članci	30
14.2	Internetski izvori.....	30
15	POPIS SLIKA I TABLICA.....	31
15.1	Popis slika.....	31
15.2	Popis tablica	31
	ŽIVOTOPIS.....	32

SAŽETAK

U ovom radu, na samom njegovom početku, upoznat ćemo se sa samim ustrojem financijske funkcije u poduzeću, pojmom menadžmenta radnog kapitala te permanentnim i privremenim ulaganjem u radni kapital.

Detaljno ćemo razraditi kratkoročno financiranje, njegovo tržište te glavnu temu ovog rada kratkoročne izvore financiranja.

Sam rad ćemo završiti sa objašnjenjem koje su to prednosti, a koji nedostaci kratkoročnog financiranja te u zaključku iznijeti vlastito mišljenje o samoj temi rada.

Ključne riječi: kratkoročno financiranje, kratkoročna imovina, instrumenti kratkoročnog financiranja.

Title in English: Short-term sources of funding

ABSTRACT

At the beginning of this paper we will get to know the function of the finances in the company, the concept of working capital management, but also the permanent and temporary investment in working capital.

Short-term financing and its market will be elaborated in details, as well as the main topic of this paper: short-term sources of financing.

We will conclude the paper with the advantages and shortcomings of short-term financing, followed by our own opinion on the topic of the paper.

Keywords: short-term financing, short-term assets, short-term financing instruments.

1 UVOD

U stručnom završnom radu objašnjava se pojam financija, ustroj financijske funkcije u poduzeću, menadžment radnog kapitala, tržište kratkoročnih kredita te obrađuju kratkoročni izvori financiranja.

Financije možemo definirati kao skup teorija principa i tehnike koje se bave pribavljanjem i menadžmentom novca poslovnih subjekata, vlade i pojedinaca, dok financijski menadžment istražuje menadžment tvrtke (poslovnog subjekta), a bavi se stjecanjem, menadžmentom i financiranjem resursa tvrtke.

Financije predstavljaju krvotok poslovnih subjekata, a financijski menadžment zauzima centralno mjesto u poduzeću. Sam financijski sustav predstavlja skup institucija, tržišta, pojedinaca, regulacije i tehnika kojima se trguje vrijednosnicama.

Izvori financiranja dijele se prema roku raspoloživosti, prema vlasništvu te prema porijeklu.

Kratkoročni izvori financiranja, koji su tema ovog završnog rada spadaju pod kategoriju financiranja prema raspoloživosti izvora uz srednje i dugoročno financiranje.

U praksi srednjoročno financiranje gotovo da i ne postoji te se većinom vrši podjela na kratkoročno i dugoročno financiranje.

Izvori financiranja prema vlasništvu su vlastiti i tuđi izvori, dok se prema porijeklu financiranja dijela na unutarnje te vanjske izvore.

Držat ćemo se teme završnog rada te ukratko objasniti da su izvori kratkoročnog financiranja upravo izvori koji kratko traju i raspoloživi su u vremenskom periodu od jedne godine. Oni se u pravilu koriste za financiranje ulaganja u kratkotrajnu imovinu kao što su primjerice obrtna sredstva.

Cilj rada jest detaljno pojasniti pojam kratkoročnog izvora financiranja, njegove podjele te konkretnim primjerima raščistiti sve nejasnoće vezane za istu temu te je isto objašnjeno u razradi ovog stručnog završnog rada.

2 USTROJ FINACIJSKE FUNKCIJE U PODUZEĆU

Pozicija i ustroj financijske funkcije u nekom poduzeću ovisi o razini strukturalne kompleksnosti poduzeća što podrazumijeva broj, intenzitet poslovnih aktivnosti koje poduzeće obavlja, tj. kako poduzeće raste i razvija se, tako raste i njegova strukturalna kompleksnost.

Poduzeće se dakle promatra kao financijski sustav u kojem se putem procesa transformacije novčanih sredstava ostvaruje osnovni cilj poslovanja poduzeća. Svi poslovni procesi unutar poduzeća kao i odnos poduzeća i njegove okoline promatraju se kroz novčane tokove. (Santini, 2013:47)

Cilj financijske funkcije bi dakle bio ostvarivanje dodane ekonomske vrijednosti putem maksimalizacije sadašnje vrijednosti svih budućih novčanih efekata koje će poduzeće ostvariti u nedefinirano dugom vremenskom razdoblju.

Sami proces upravljanja financijama sadržan je u financijskoj funkciji poduzeća za čiji je razvoj i rezultate odgovoran financijski menadžer.

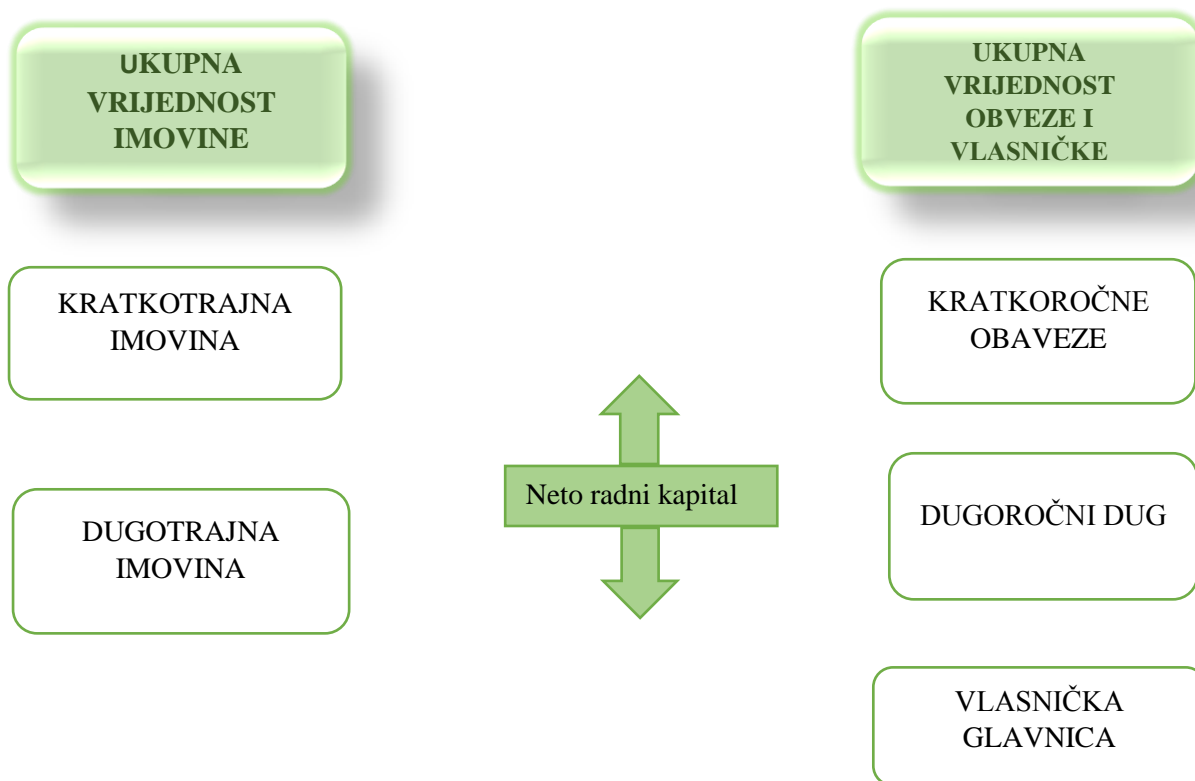
U poduzećima s visokom razinom strukturalne kompleksnosti postoji odvajanje funkcije vlasništva od funkcije upravljanja što znači da vlasnici poduzeća postavljaju menadžment na svim hijerarhijskim razinama u poduzeću da u njihovo ime i u njihovom najboljem interesu upravljaju poduzećem te donose konkretne poslovne odluke, točnije postaju nositelji odgovornosti i aktivnosti u procesima upravljanja i odlučivanja, a jedan od menadžera je i financijski menadžer.

Na slici broj 1 je vidljivo donošenje fundamentalne odluke koje donosi financijski menadžer na podlozi metode presijecanja bilance stanja poduzeća što obuhvaća:

1. Proces budžetiranja kapitala
2. Strukturu kapitala
3. Upravljanje obrtnim kapitalom (Ross, Westerfield, Jordan, 1995:4-5)

Proces bužetiranja kapitala ukratko obuhvaća ulaganja u dugoročnu imovinu poduzeća potrebnih za njegov rast i razvoj što vuče za sobom zadaću menadžera da identificira investicijske oportunitete koji poduzeću donose veći prinos od troškova ulaganja, dok struktura kapitala obuhvaća odluku financijskog menadžera vezanu uz formiranje i upravljanje dugoročnim financiranjem poslovanja poduzeća pri čemu menadžer mora

definirati optimalni odnos dugoročnog duga i vlasničke glavnice prilikom financiranja poslovnih aktivnosti poduzeća budući da njihov odnos utječe na stvaranje dodatnog rizika poslovanja poduzeća.

Slika 1. Metoda presijecanja bilance stanja poduzeća
Izvor: Santini, 2013:50

Obratila bih pozornost na upravljanje obrtnim kapitalom budući da ono najviše obuhvaća temu završnog rada, u kojem se radi o odluci financijskog menadžera vezanoj za upravljanje kratkoročnom imovinom i kratkoročnim obvezama. Oni omogućuju poduzeću da ima suficitarne izvore koji omogućuju kontinuirano odvijanje poslovnih aktivnosti kako bi se izbjegli troškovni prekidi pri čemu je glavni zadatak financijskog menadžera u ovom slučaju obavljati aktivnosti vezane uz blagajničko savjetovanje, naplatu dospjelih potraživanja od kupaca i podmirenje dospjelih obveza prema dobavljačima, upravljanje zaliha i slično.

Iz svega navedenog možemo zaključiti da je svrha i zadaća financijskog menadžera učiniti sve u interesu tvrtke da ista ostvari takve financijske efekte koji će povećati vrijednost imovine poduzeća.

3 MENADŽMENT RADNOG KAPITALA

„Menadžment radnog kapitala predstavlja domenu kratkoročnih financija – odluka koje se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze.

Sam pojam radnog kapitala definira se kao kratkotrajna imovina, a neto radni kapital kao razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza.“ (Vidučić, 2011.)

Tablica 1 Menadžment radnog kapitala

Izvor: Vidučić, 2011:321

RADNI KAPITAL - POJAM		RADNI KAPITAL - MENADŽMENT	
„Bruto radni kapital	Neto radni kapital	Kratkotrajne imovine	Kratkoročne obveze
Kratkotrajna imovina	Kratkotrajna imovina – kratkoročne obveze	Gotovina Utržive vrijednosnice Potraživanja Zalihe	Spontano financiranje (trgovački krediti, razgraničene plaće i porezi) Osigurani i neosigurani kratkoročni krediti Komercijalni zapisi“ Vidučić 2011:321)

Uspješan menadžment radnog kapitala jednak je uspješnosti rada poduzeća uz minimalan iznos sredstava vezan u kratkotrajnoj imovini. Stoga ono na šta efikasan menadžment radnog kapitala mora dobiti odgovor jest kolika trebaju biti ulaganja u kratkotrajnu imovinu te kakvi su izvori kratkoročnih izvora financiranja.

Da bi tvrtka ostvarila kontinuiranu proizvodnju kao i dobit svoje tvrtke mora uložiti u kratkotrajnu imovinu.

Uspješno poslovanje jedne tvrtke može se objasniti sljedeći način (slika 2):

*Slika 2. Uspješno poslovanje tvrtke
Izvor: Santini, 2013:322*

Slika pokazuje idealan poslovni ciklus jedne tvrtke, ali naravno pod time podrazumijevam realnu razinu zaliha koja bi odgovarala jednakoj količini potraživanja istih te naplatu koja bi pokrila naše troškove i omogućila ostvarenje dobiti i tako u krug.

4 PERMANENTNO I PRIVREMENO ULAGANJE U RADNI KAPITAL (KRATKOTRAJNU IMOVINU)

Svako gomilanje zaliha bez dovoljne količine potraživanja može dovesti do visokih obveza prema dobavljačima i riziku nedostatka gotovine, previsokoj razini proizvodnje u odnosu na potraživanje te nedovoljne naplate za sve troškove financiranja.

Isto tako količina ulaganja u kratkotrajnu imovinu ovisi o završnom cilju odnosno dobiti pojedine tvrtke.

Ukoliko je razina ulaganja u kratkotrajnu imovinu tolika da omogućuje postizanje konstantne ili minimalne razine prodaje naziva se permanentna trajna kratkotrajna imovina, dok ukoliko razina ulaganja omogućuje i suvišak iznad te razine naziva se privremena kratkotrajna imovina.

Permanentna kratkotrajna imovina može se financirati iz kratkoročnih ili dugoročnih izvora. Kratkoročno financiranje podrazumijeva niže troškove i veću rentabilnost, ali podrazumijeva i veći rizik pa samim time odluka o financiranju permanentne kratkotrajne imovine treba se donijeti izborom između povrata i rizika.

Povremenoj kratkotrajnoj imovini svrha je da se udovolji povremenim potrebama likvidnosti. Visina iste kratkotrajne imovine ovisi o sezonskoj prodaji te ju također treba financirati iz kratkoročnih izvora.

Također, odluka o financiranju kratkotrajne imovine razlikovat će se u ovisnosti o tome kakvu politiku financiranja kratkotrajne imovine tvrtka koristi.

Tako imamo:

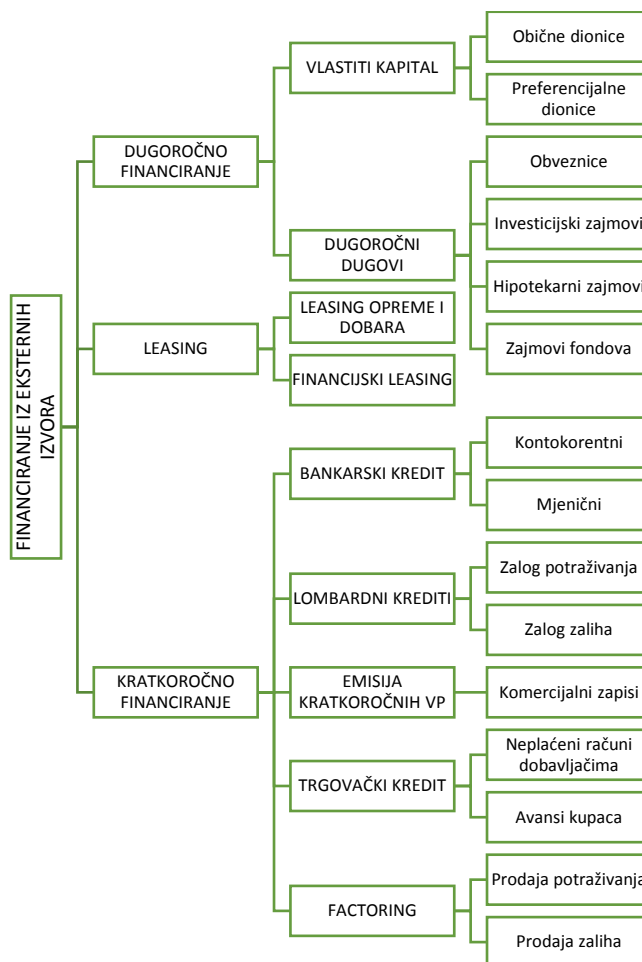
- agresivna politika financiranja:
 - kratkotrajna imovina se financira iz kratkoročnih izvora
 - menadžment preuzima rizik povećanih budućih kamatnih troškova i rizik
- konzervativna politika financiranja:
 - koristi se kada tvrtka angažira toliko dugoročnih izvora financiranja da može financirati i sezonske potrebe za kratkotrajnom imovinom
 - u razdobljima nižih potreba suvišak dugoročnih sredstava plasira u utržive vrijednosnice

To bi značilo da tvrtka mora biti oprezna kod donošenja odluke kakvu politiku financiranja kratkotrajne imovine želi koristiti. Kratkoročni izvori financiranja su jeftiniji zbog niže kamate i nižih troškova pribavljanja sredstava u odnosu na najjeftiniji izvor dugoročnog financiranja te s toga kratkoročno financiranje znači niže troškove i veću rentabilnost, no ovakvo financiranje znači i znatno veći rizik, takav da bi kamatne stope mogle na novi kredit biti više zbog viših tekućih kamatnih stopa ili da zbog restriktivne kreditne politike, čiji efekti su smanjenje novčane ponude, povećanje kamatnih stopa, smanjenje investicija i BDP-a, smanjenje zaposlenosti, kredit neće uopće biti dostupan.

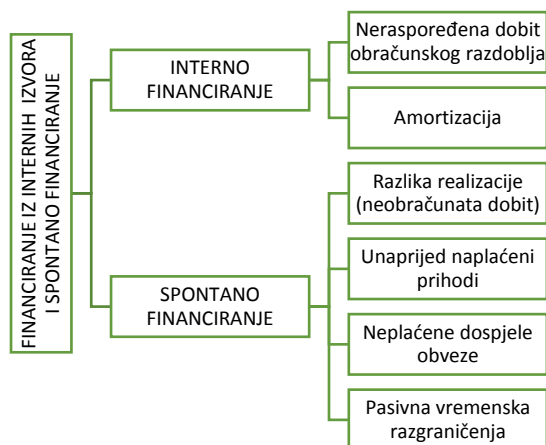
Za konačni izbor politike treba razumjeti i donijeti odluku s obzirom na stupanj varijabilnosti kamatnih stopa na financijskom tržištu, trošak nemogućnosti financiranja potrebnih ulaganja i oportunitetni trošak ulaganja gotovine i utržive vrijednosnice.

5 KRATKOROČNO FINANCIRANJE

Financiranje poslovanja poduzeća podijeljeno je na financiranje iz eksternih i internih izvora (slike 3 i 4).

Slika 3 *Financiranje iz eksternih izvora*
Izvor: Santini, 2013:50

Slika 4. *Financiranje iz internih izvora i spontano financiranje*
Izvor: Santini, 2013:50

Izvori financiranja obuhvaćaju izvore financijskih sredstava unutar poduzeća s jedne strane samofinanciranje, što podrazumijeva amortizaciju, zadržanu dobit, neto dobit te s druge strane banke, financijske institucije, kupce emitiranih vrijednosnih papira koji se nalaze u financijskoj okolini poduzeća.

Kratkoročno financiranje obuhvaća posuđivanje novčanih sredstava na vrijeme do godine dana.

Oblici financiranja podrazumijevaju da:

- vlasništva mogu biti vlastiti i tuđi oblici financiranja
- dugoročni i kratkoročni oblici financiranja
- porijekla financijskih sredstava mogu biti eksterni i interni
- obveze vraćanja mogu biti bespovratni i povratni
- financiranje s fiksnom i varijabilnom naknadom utvrđujemo visinu naknade izvorima financiranja za ustupljena sredstva na korištenje

Metodama financiranja razlikujemo koriste li se pri financiranju vrijednosni papiri ili ne, te s toga imamo izravno i neizravno financiranje.

U izravnom financiranju, financiranje se podmiruje samo iz poduzeća, dok u neizravnom financiranju, financiranje se vrši preko financijskih posrednika.

Instrumenti financiranja mogu biti ugovori (kredit ili opći ugovori kao što su vrijednosni papiri, odluka, te spontano financiranje.

6 TRŽIŠTE KRATKOROČNIH KREDITA

Prije nego prijedemo na izvore kratkoročnog financiranja moramo poznavati tržište kratkoročnih kredita.

Zadatak tržišta novca je svakodnevna opskrba banaka novcem kao prometnim i platnim sredstvom.

Konkretno, tržište novca je ukupnost ponude i potražnje za kratkoročnim financijskim sredstvima, s rokom dospijeca do jedne godine koje podrazumijeva tržište novca i tržište kratkoročnih dužničkih instrumenata.

Ovisno o visini ponude i potražnje i roku na koji se novac pozajmljuje formira se kamatnjak. (Lešić, Gregurek, 2014:196)

Tržište novca u Zagrebu osigurano je od strane Hrvatske narodne banke Zakonom, Statutom i pravilnicima koja vodi projekt transparentnosti te prati pokazatelje o njihovoj dnevnoj likvidnosti i poslovanju po razdobljima.

Sudionici tržišta novca mogu biti banke i ostale financijske institucije (stambene štedionice, osiguravajuća društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovnim fondovima, fondovi i ostali) te Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija koji su najčešći sudionici u Hrvatskoj, dok su u svijetu to ministarstva financija, središnje banke, poduzeća, investicijske tvrtke, osiguravajuća društva i mirovinski fondovi.

Hrvatsko tržište novca trguje novcem (kunama i devizama) te kratkoročnim vrijednosnim papirima.

7 KRATKOROČNI IZVORI FINANCIRANJA

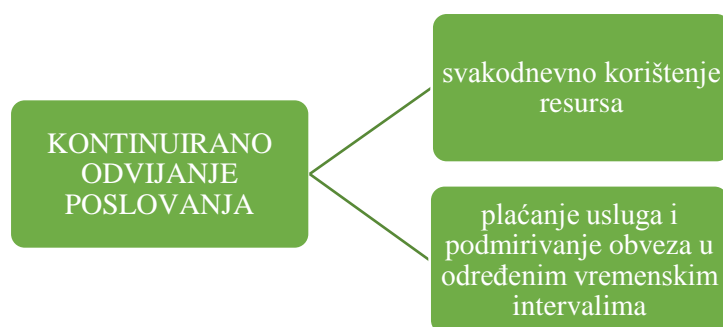
Područje kratkoročnih financija odnosi se na menadžment obrtnog kapitala pri čemu se razlikuje bruto (kratkotrajna imovina) i neto radni kapital (razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza). Osnovna pitanja na koja menadžment radnog kapitala treba dobiti odgovor su kolika trebaju biti ulaganja u kratkotrajnu imovinu te kakvi su izvori kratkoročnih izvora financiranja.

Tako imamo izvore kratkoročnog financiranja:

- vremenska razgraničenja
- trgovački krediti
- osigurani kratkoročni krediti
- neosigurani kratkoročni krediti
- komercijalne banke
- financijske kompanije
- faktoring
- komitenti
- kuće komercijalnih papira
- privatne kreditne kompanije
- vladine agencije
- ostali izvori

7.1 Vremenska razgraničenja

Najjednostavnije bi se mogla opisati kao:

Vremenska ograničenja kao kratkoročni izvor financiranja rezultat su kontinuiranog odvijanja poslovanja. Podrazumijeva svakodnevno korištenje resursa uz plaćanje usluga i podmirivanje

obveza u određenim vremenski razdobljima. Vremenski intervali određeni su praksom na tržištu rada, odredbama ugovora o kratkoročnom kreditu i poreznim zakonodavstvom.

Kao najuobičajena vremenska razgraničenja možemo izdvojiti plaće i poreze. Porezne obveze plaćaju se u kvartalnim razdobljima, a razgraničene kamate u unaprijed dogovorenim intervalima.

7.2 Trgovački krediti

Trgovački krediti su krediti što ga dobavljači odobravaju kupcima isporučujući im robu uz mogućnost naknadnog plaćanja unutar odobrenog razdoblja. Trgovački kredit je glavni izvor kratkoročnog financiranja u razvijenim tržišnim gospodarstvima.

On se koristi na temelju otvorenog računa pri čemu se ne potpisuje ugovor o kreditu nego koristi kredit na temelju opće kreditne sposobnosti te uz upotrebu formalnih instrumenata: na temelju vlastite mjenice koju izdaje kupac ili na temelju trgovačkog akcepta kojim prodavatelj nalaže kupcu da plati robu na određeni datum u budućnosti i kod kojeg kupac dobiva robu tek nakon prihvata mjenice od strane kupca.

Prednost financiranja trgovačkim kreditom proizlazi upravo iz fleksibilnosti širenja i sužavanja u ovisnosti s potrebama za kratkotrajnom imovinom.

7.3 Osigurani kratkoročni krediti

Kratkoročno osigurano financiranje koristi se za financiranje kratkoročnih ulaganja. Najčešći osigurani kratkoročni krediti jesu:

- kredit na temelju zaloga vrijednosnica

Kredit koji banka odobrava klijentu na temelju zaloga vrijednosnica.

- kredit na temelju zaloga potraživanja

Kod kredita na temelju zaloga potraživanja, zajmoprimac dostavlja zajmodavcu raspored potraživanja, fakturu te potpisuju sporazum o osiguranju kredita. Zajmodavac analizira kvalitetu potraživanja poduzeća kako bi mogao odrediti iznos kredita što bi značilo da što je kvaliteta potraživanja viša, viši je i postotak koji je zajmodavac voljan odobriti.

- faktoring potraživanja

Potraživanja se prodaju faktoru. Faktor može biti banka, specijalizirana faktor podružnica ili klasična institucija faktora. Faktor može preuzeti odgovornosti naplate, upravljati potraživanjima i obavljati poslove kreditne funkcije samo u slučaju kada bi klijentu dao avans prije naplate potraživanja.

- kredit na temelju zaliha

Kredit na temelju zaliha odobrava se na temelju kvalitete zaliha. Zajmodavac tada određuje postotak ovisno o kvaliteti i koji će se odobriti od tržišne vrijednosti kolaterala.

7.4 Neosigurani kratkoročni krediti

„Neosigurani kratkoročni krediti su krediti koje zajmodavci odobravaju na temelju kreditne sposobnosti klijenta, a bez traženja osiguranja kredita. To su:

- kredit na principu tekućeg računa ili kontokorentni kredit

Banka odobrava klijentu sredstva na tekući račun do ugovorenog iznosa i roka. Kredit se ne isplaćuje u gotovom novcu, već se odobrava na tekući račun.

- kreditna linija¹

„Riječ je o kratkoročnom kreditu odnosno dogovoru između banke i komitenta, koji određuje maksimalni iznos neosiguranog kredita koji banka dozvoljava klijentu za dugovanje u bilo koje vrijeme te koji je bez pokrića i koji se odobrava na temelju kreditne sposobnosti.

- revolving kredit

Takva vrsta kredita u kojem dok god je obveza da banka produljuje kredit do ugovorom maksimalnog iznosa za određeno razdoblje ona mora produljiti kredit kad god to zajmoprimac želi, ali ukupne posudbe ne smiju premašiti maksimalno određeni iznos.

¹ Šarlija, 2008., Predavanja za kolegij Kreditna analiza, http://www.efos.unios.hr/kreditna-analiza/wp-content/uploads/sites/252/2013/04/3_pojam-i-vrste-financiranja.doc.pdf

- transakcijski kredit

Kredit koji banka odobrava klijentu za obavljanje određenog posla. Po njegovom završetku i naplati zajmoprimac otplaćuje ovaj kredit.²

7.5 Komercijalne banke

Predstavljaju drugi po važnosti izvor kratkoročnog kapitala koji prikupljajući depozite, najčešće novčana sredstva, banke ih svojom kreditnom politikom i aktivnošću multipliciraju pod kontrolom centralne banke i tako ostvaruju novčana sredstva i za kratkoročne plasmane.

Depoziti se dijele na:

- 1) depoziti po viđenju
- 2) štedni depozit
- 3) ročni depozit

Depoziti po viđenju predstavljaju novac koji se na zahtjev vlasnika može povući iz banke bez prethodne najave i koji obično ne nose nikakve kamate ili su im kamatne stope vrlo niske.

Štedni depoziti predstavljaju vrstu štednih bankovnih računa za male štediške koji redovito ulažu na te račune a rijetko podižu novac te koji nose određene kamate koje su ispod tržišnih stopa.

Ročni depoziti predstavljaju podloge koji se iz banke mogu podići samo nakon isteka određenog odnosno ugovorenog razdoblja te kod kojih je kamatna stopa blizu tržišnoj stopi.

7.6 Financijske kompanije

Financijske kompanije su financijske institucije osnovane za posuđivanje novčanih sredstava poduzećima. Krediti koji se dobiju od financijskih kompanije uglavnom su skuplji od bankovnih jer su kompanije specijalizirane za posebne vrste financiranja, pa su im i troškovi korištenja kredita veoma visoki.

² Šarlija, 2008., Predavanja za kolegij Kreditna analiza, http://www.efos.unios.hr/kreditna-analiza/wp-content/uploads/sites/252/2013/04/3_pojam-i-vrste-financiranja.doc.pdf

7.7 Faktoring

Faktoring predstavlja dio poslovnih aktivnosti specijalizirane financijske institucije koja se naziva faktorom i koja u domeni kupovine potraživanja od poduzeća posluje uz određeni diskont.

Faktoring može biti otvoreni i tajni. Otvoreni faktoring podrazumijeva da faktor daje do znanja dužniku da skuplja naplatu u korist svog klijenta, dok tajni faktoring podrazumijeva diskontiranje računa koje omogućuje klijentu da priкриje činjenicu kako je angažirao faktora.

7.8 Komitenti

Komitenti ponekad osiguravaju poduzeću kratkoročna novčana sredstva plaćanjem unaprijed na osnovi ugovora. Komitenti mogu na osnovu ugovora poduzeću dati avans odnosno predujam novčanih sredstava. U ovom slučaju radi se o plaćanju robe ili usluge prije nego je roba isporučena ili prije nego je usluga objavljena.

7.9 Kuće komercijalnih papira

Kuće komercijalnih papira najčešće kupuju komercijalne papire te ih prodaju bankama ili drugim investitorima koji svoja tekuća novčana sredstva žele plasirati u kratkoročna likvidna sredstva

7.10 Privatne kreditne kompanije

Privatne kreditne kompanije predstavljaju potrošačke kreditne agencije u kojima je maksimalna visina kredita ograničena pozitivnim propisima osim u slučaju kada manja poduzeća hitno trebaju novčana sredstva, ona se mogu kreditno zadužiti i kod ovakvih kompanija.

7.11 Vladine agencije

Važnost vladinih kredita u financijskom menadžmentu vrlo je velika. Neke od tih kredita vlada plasira kratkoročno, ali većim dijelom kao srednjoročno ili dugoročno financiranje i to po veoma povoljnim uvjetima otplate i povoljnom kamatnom stopom.

7.12 Ostali izvori

Pod ostalim izvorima podrazumijevaju se novčani krediti koje mala poduzeća ponekad dobivaju od svojih partnera, dioničara, radnika, rođaka ili svojih bliskih prijatelja.

U pravilu spada pod kratkoročno financiranje ali ponekad se transformira u srednjoročno i dugoročno financiranje. (Ivanović, 1997: 260-262)

8 KRATKOTRAJNA IMOVINA

Kratkotrajna imovina može se financirati pomoću nekoliko oblika kratkoročnog financiranja:

- spontano financiranje,
- osigurano i neosigurano financiranje,
- emisija komercijalnih zapisa,
- ostali izvori.

8.1 Spontano financiranje

Spontano financiranje obuhvaća neobračunatu dobit, unaprijed naplaćene prihode, neplaćene dospjele obveze te pasivna vremenska razgraničenja i trgovačke kredite.

Takvo financiranje nastaje kroz uobičajeno poslovanje poduzeća.

Spontano financiranje smanjuje potrebu formalnog financiranja i ne izaziva troškove financiranja.

8.2 Osigurano i neosigurano financiranje

Podrazumijeva osigurane i neosigurane kratkoročne kredite o kojima sam pisala u tekstu više u podnaslovu „Osigurani kratkoročni krediti“ te „Neosigurani kratkoročni krediti“.

Mogla bih nadodati to da se osigurani kratkoročni krediti koriste za financiranje kratkoročnih ulaganja, primjerice sezonskih zaliha neke tvrtke, pri kojem se banke pomoću osiguranja ograđuju te smanjuju mogućnost nemogućnosti vraćanja podignutog kredita, dok neosigurane kratkoročne kredite zajmodavci odobravaju na temelju kreditne sposobnosti klijenta bez traženja osiguranja kredita.

8.3 Emisija komercijalnih zapisa

Prednost komercijalnih zapisa jest da su jeftiniji od drugih oblika kredita koji se uzimaju od financijskih institucija.

Oni su kratkog roka dospijeća (do 270 dana) te služe za financiranje povremenih potreba poduzeća koji nemaju osigurane instrumente, nemaju razvijeno sekundarno tržište, imaju veliku nominalnu vrijednost i diskontne vrijednosne papire.

Koriste ih većim dijelom velike prestižne kompanije koje imaju besprijekorni kreditni rejting i razgranatu financijsku funkciju ili čak financijsku kompaniju.

Tako mogu zaključiti da:

Prednosti emisije komercijalnih zapisa jesu:	Nedostaci emisije komercijalnih zapisa:
<ul style="list-style-type: none">- alternativa izravnom financiranju bankarskim kreditima,- povećanje fleksibilnosti kratkoročnog financiranja,- izbjegavanje kompenzirajućeg salda,- jeftinije kratkoročno financiranje	<ul style="list-style-type: none">- ograničenost samo na velike, prestižne korporacije s besprijekornim kreditnim rejtingom,- nemaju razvijeno sekundarno tržište,- gubljenje kontakata s bankama

9 INSTRUMENTI KRATKOROČNOG FINANCIRANJA

Instrumente kratkoročnog financiranja možemo podijeliti u dvije osnovne grupe:

- dokazi dugovanja,
- dokumenti osiguranja povrata kredita.

9.1 Dokazi dugovanja

Da bi se pravne norme ispunile te da bi se ogradili od ilegalnih dokumenata moramo znati da pojedini dokument mora biti:

- potpisan od strane izdavaoca
- sadržati bezuvjetni nalog za isplatu određenog iznosa
- imati datum izdavanja i oznaku roka dospijeca
- biti plativ po naredbi donosioca
- imati određeno mjesto plaćanja
- sadržati ime onoga tko treba platiti.

Tek sa ispunjenjem navedenih normi možemo određeni instrument unovčiti.

U grupu dokumenata kojima se dokazuje dugovanje spadaju:

- a) knjiga računa prodaje (izlaznih računa): predstavlja vjerovnikovu evidenciju potraživanja na temelju ispostavljenih računa.
- b) komercijalni papiri: dužnički vrijednosni papiri koji se izdaju radi pribavljanja kratkoročnih novčanih sredstava
- c) vlastita mjenica: predstavlja pismenu, bezuvjetnu i samostalnu obvezu izdavaoca mjenice da će na zahtjev korisnika ili sam isplatiti sumu novca utvrđenu mjenicom.
- d) trasirana mjenica: poznata kao i vučena mjenica predstavlja bezuvjetnu pismenu naredbu kojom trasant nalaže trasatu da remitentu ili po njegovoj naredbi drugom imaocu mjenice, u određenom trenutku isplati naznačeni iznos.
- e) trgovački akcept: predstavlja prihvata trgovačke ili robne mjenice koja je namijenjena samo jednoj posebnoj namjeni odnosno trgovačkim transakcijama koje zamjenjuju knjigu računa prodaje.

- f) Bankovni akcept: prihvata kojim se mjenica, umjesto na dužnika, vuče na banku akceptanta.

9.2 Dokumenti osiguranja povrata kredita

Poduzeća često ne mogu posuditi novčana sredstva bez određenih garancija ili eventualno mogu posuditi neki manji iznos. Tako postoje različite vrste dokumenata koji omogućuju osiguranje povrata kredita, a to su:

- a) skladišna potvrda ili skladišnica: dokument koji izdaje skladišno poduzeće za robu uskladištenu u javnom skladištu.
- b) brodski tovarni list, konosman ili teretnica: pismeni sporazum između pomorskog vozača i špeditera kojim se vozač obvezuje da će uz određenu naknadu primaoca naznačenom u pomorskom konosmanu prevesti i isporučiti određenu robu.
- c) potvrda o zalogu: dokument koji vjerovniku daje pravo vlasništva nad robom pri čemu se, ukoliko je riječ o velikim količinama, fizičko vlasništvo ostavlja dužniku.
- d) hipoteka na pokretnu imovinu: označava garanciju te se sastoji od vlastite mjenice potpisane od strane dužnika i davanja pokretne imovine za izdatu mjenicu.
- e) cesija ili ustupanje potraživanja: predstavlja prijenos potraživanja od dosadašnjeg vjerovnika na novog, a da pritom dužnik i samo potraživanje ostaju isti.
- f) asignacija: pravni posao kojim dužnik ovlašćuje svog dužnika da on svoj dug ne isplati njemu, nego njegovom vjerovniku. (Ivanović, 1997:268-270)

10 PREDNOSTI KRATKOROČNOG FINANCIRANJA

„Kratkoročni izvori novčanih sredstava koriste se češće, u odnosu na srednjoročno i dugoročno financiranje, i to zbog elementarnih prednosti koje proizlaze iz vremenskog čimbenika.“ (Ivanović, 1997.)

Prednosti:

- a) Lakše odobravanje kredita
- b) Manifestiraju se u cijeni kapitala
- c) Fleksibilnost

10.1 Lakše odobravanje kredita

Vjerovnici koji posuđuju kapital smatraju da plasman kapitala na kraći period predstavlja manji financijski rizik od dugoročnog financiranja te je stoga poduzećima lakše osigurati kratkoročne kredite od dugoročnih ulaganja.

Također smatraju da je za kraće vrijeme manja mogućnost bitnijih promjena u kreditnoj sposobnosti dužnika što bi značilo da je manja mogućnost promjena u njihovoj konkurentnosti i u općim gospodarskim uvjetima.

Budući da pojedina poduzeća imaju loš ili osrednji kreditni položaj ovo će im predstavljati možda i jedini mogući izbor odnosno jedini raspoloživi kredita.

10.2 Cijena kapitala

Kamate ili naknade koje dužnik plaća za korištenje vjerovnikovog kapitala kao cijena iz kratkoročnih izvora u pravilu je niža u odnosu na cijene kapitala iz dugoročnih izvora.

Čimbenici koji utječu na cijenu kapitala su:

- 1) razina čiste kamatne stope,
- 2) stupanj financijskog rizika,
- 3) troškovi vjerovnika,
- 4) visina kreditnog iznosa.

Tako možemo zaključiti da što je kraći kreditni period to je manji i financijski rizik, te s obzirom na to niži su i troškovi što nastaju temeljem financijskog rizika.

10.3 Fleksibilnost

„Troškovi dugoročnog financiranja nastaju bez obzira na to da li se novčana sredstva koriste ili ne, dok troškovi kratkoročnog financiranja nastaju samo kada se ta novčana sredstva stvarno koriste.

Prednost kratkoročnog financiranja je zato mnogo fleksibilnije od dugoročnog jer podrazumijeva sposobnost poduzeća da kada ima potrebe osigura odgovarajuća novčana sredstva te da ih vrati vjerovniku u dogovorenom roku.“ (Ivanović, 1997:253)

11 NEDOSTACI KRATKOROČNOG FINANCIRANJA

Nedostaci kratkoročnog financiranja jesu sljedeći.

11.1 Učestalost dospijeca obveza

Obveze se moraju podmirivati po dospijecu, u suprotnom vjerovnici mogu dužniku blokirati žiro račun u cijelosti ili djelomično uskratiti pravo raspolaganja sredstvima žiro računa i time zaustaviti poslovanje tog poduzeća.

11.2 Promjenjivost cijene kapitala

Ponekad kratkoročno financiranje može biti podloženo promjeni kamatne stope.

„Bez obzira na stvaran kreditni iznos, svako poduzeće, individualno razmatra pitanje cijene kapitala i odlučuje da li će je prihvatiti.“ (Ivanović, 1997:255)

11.3 Optimalno financiranje

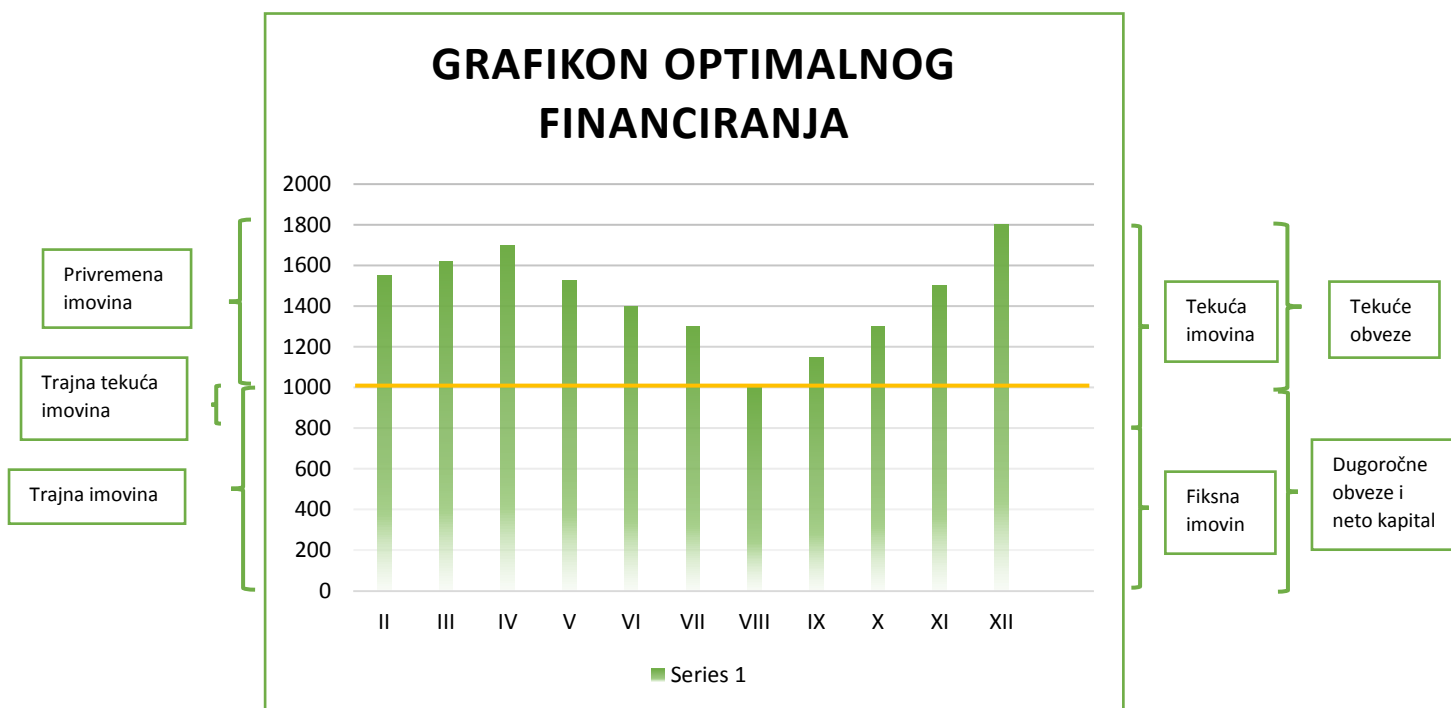
Poduzeće tijekom cijele poslovne godine mora održavati minimum zaliha kako bi svojim komitetima osiguralo zadovoljavajuću uslugu koju nudi.

Primjer koji nam govori kada posebno trebamo obratiti pozornost na važnost optimalnog financiranja jesu poduzeća sa sezonskom fluktuacijom imovine.

Zalihe se u sezoni moraju povećavati i pretvarati u potraživanja od kojih se pretvaraju u novčana sredstva. No kada dođe razdoblje sa smanjenim opsegom posla, poduzeće mora u poslovnim knjigama voditi neki bar minimalni iznos dospjelih potraživanja i minimalna novčana sredstva za podmirivanje redovnih dospjelih obveza tijekom cijele godine pa tako i u tom periodu.

Tako imamo trajnu tekuću imovinu, koja mora biti prisutna ako se poslovanje želi uredno voditi te ukoliko u određeno doba godine dođe do veće potrebe za tekućom imovinom, tada posežemo za privremenom tekućom imovinom koja je karakteristična samo u određenim periodima poslovanja koje je najviše vidljivo u poduzećima sa sezonskim poslovima.

Slika 5 prikazuje da su tekuće obveze najveće u prosincu, a najmanje u kolovozu te nepovoljni odnos između tekuće imovine i tekućih obveza nameće potrebu poduzeću da ishodi tekući kredit za financiranje cjelokupne privremene imovine.

Slika 5 Grafikon optimalnog financiranja
Izvor: Ivanović, 1997:257

12 ZAKLJUČAK

Sama pomisao na stvaranje vlastitog poslovanja, a posebno njegova realizacija mora biti potkovanu dobrim financijskim planom koji neće i ne može biti gotov u kratkom vremenskom roku. Planirani novčani primici pokazuju kako će te stvoriti novac, pokriti sve obveze i na kraju stvoriti određenu dobit.

Ukoliko dođe do potrebe za podizanjem kredita, bio on kratkoročni ili dugoročni, moramo znati kako ćemo stvarati novac za njegovu otplatu. Ono na što moramo obratiti pozornost jest da prilagodimo financijske zahtjeve svojim stvarnim potrebama.

Kratkoročno financiranje razlikuje se od dugoročnog po tome što dugoročno financiranje podrazumijeva i stjecanje imovine poduzeća.

Kratkoročni izvori financiranja sastavni su dio menadžmenta radnog kapitala i sukladno tome financijski menadžer treba razmotriti upravljanje kratkotrajnom imovinom i kratkoročnim obvezama čija je usklađenost vrlo važna radi održavanja solventnosti poduzeća.

Ukoliko se odlučimo na korištenje kratkoročnih izvora financiranja potrebno je odabrati one najjeftinije kratkoročne izvore čije razdoblje korištenja kratkoročnih kredita treba odgovarati razdoblju pomanjkanja novca kako ne bismo morali plaćati kamate duže nego što je potrebno kako ne bismo ugrozili profitabilnost poduzeća.

Menadžeri tako moraju odrediti najbolju kombinaciju kratkoročnih izvora financiranja koja će izravno utjecati na profitabilnost poduzeća tako što ćemo odabrati kratkoročni kredit prema stvarnoj kamatnoj stopi jer ona čini stvaran trošak financiranja kreditom.

Kratkoročno financiranje vrlo je važno za svako poduzeće radi eventualne potrebe za prevazilaženjem nelikvidnosti koje naravno ima određenu cijenu odnosno kamatu.

Dakle, kratkoročno financiranje je potrebno koristiti za financiranje povremene kratkotrajne imovine jer ono omogućava brzo i jednostavno pribavljanje sredstava sa nižim kamatnim stopama, a financiranje iz dugoročnih izvora uzrokuje veće troškove financiranja i može smanjiti profitabilnost poslovanja.

13 IZJAVA

Izjava o akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: Ema Petravić

Matični broj studenta: 179/14

Naslov rada: Kratkoročni izvori financiranja

Svojim potpisom jamčim:

- Da sam jedini/a autor/ica ovog rada.
- Da su svi korišteni izvori, kako objavljeni, tako i neobjavljeni, adekvatno citirani i parafrazirani te popisani u bibliografiji na kraju rada.
- Da ovaj rad ne sadrži dijelove radova predanih na Veleučilište Baltazar Zaprešić ili drugim obrazovnim ustanovama.
- Da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio nastavnik.

Datum

Potpis studenta

14 POPIS LITERATURE

14.1 Knjige i članci

1. Santini, (2013.), Financijski menadžment, Zaprešić, Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“ Zaprešić.
2. ROSS, S., A., Westerfield, R., W., Jordan, B.,D. (1995). Fundamentals of Corporate Finance, Richard D. Irwin, Inc.,
3. Vidučić, L. (2011.). Financijski menadžment, Split, Ekonomski fakultet Split
4. Lešić, Z. Gregurek, M. (2014.). Financijske institucije i tržišta, Veleučilište „Baltazar Zaprešić“, Zaprešić.
5. Vukičević, M., Odošić, S. (2012.), Osnove financija, VSPU, Zaprešić
6. Nikolić, N., Pečarić, M. (2012.), Uvod u financije, Poslovna knjižara, Split
7. Bajo, A. Jurlina Alibegović, D. (2008.), Javne financije lokalnih jedinica vlasti, Zagreb
8. Jurković, P. (2002.), Javne financije, Masmedia, Zagreb
9. Ivanović, Z., (1997.), Financijski menadžment, Sveučilište u Rijeci, Hotelijerski fakultet Opatija, Rijeka
10. Cvijanović, V. (2008.), Financiranje malih i srednjih poduzeća, Binoza press
11. Vukičević, M.(2006.), Financije poduzeća, Zagreb, Golden marketing Tehnička knjiga Zagreb

14.2 Internetski izvori

1. Šarlija, 2008., Predavanja za kolegij Kreditna analiza, http://www.efos.unios.hr/kreditna-analiza/wp-content/uploads/sites/252/2013/04/3_pojam-i-vrste-financiranja.doc.pdf, (29.01.2020.)

15 POPIS SLIKA I TABLICA

15.1 Popis slika

Slika 1. Metoda presijecanja bilance stanja poduzeća	6
Slika 2. Uspješno poslovanje tvrtke	8
Slika 3. Financiranje iz eksternih izvora	11
Slika 4. Financiranje iz internih izvora i spontano financiranje.....	12
Slika 5. Grafikon optimalnog financiranja	27

15.2 Popis tablica

Tablica 1. Menadžment radnog kapitala.....	7
--	---

ŽIVOTOPIS

IME I PREZIME: Ema Petravić

DATUM ROĐENJA: 08.09.1995.

E-MAIL: emapavelic@gmail.com

MOBITEL: 092/1887002

OBRAZOVANJE:

2010 – 2014 XIII. Gimnazija, Zagreb

2014 – danas Veleučilište Baltazar Zaprrešić

OSOBNJE VJEŠTINE:

Maternji jezik: Hrvatski

Strani jezici: Engleski

RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
A1	A2	A1	A2	A1

Stupnjevi: A1 i A2: Početnik – B1 i B2: Samostalni korisnik – C1 i C2: Iskusni korisnik

VOZAČKA DOZVOLA: B

RADNO ISKUSTVO:

06/2016 – 09/2016 Emporium, Zagreb

09/2017 – 08/2018 Marsa d.o.o., Zagreb